

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΥΛΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ / ΗΛΕΚΤΡ.ΜΗΧ/ΚΟΣ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 6508609
E-MAIL: I.PAVLI@YME.GOV.GR

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Πιστοποίηση των Μηχανοδηγών και Άλλες Διατάξεις

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Με το σχέδιο νόμου ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2007/59/ΕΚ (ΕΕ L 315/51 της 3.12.2007) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την πιστοποίηση του προσωπικού οδήγησης μηχανών έλξης και συρμών στο σιδηροδρομικό σύστημα της Κοινότητας.

Ειδικότερα πραγματοποιείται καθορισμός των προϋποθέσεων και των διαδικασιών πιστοποίησης των μηχανοδηγών οι οποίοι οδηγούν μηχανές έλξης και συρμούς στο σιδηροδρομικό σύστημα της Ελλάδας. Επίσης καθορίζονται τα καθήκοντα / αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές στην Ελλάδα, οι μηχανοδηγοί και οι υπόλοιποι ενδιαφερόμενοι φορείς του τομέα, ιδίως οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι διαχειριστές υποδομής και τα εκπαιδευτικά κέντρα.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει και ένα άρθρο (άρθρο 32), που προβλέπει ρύθμιση σχετιζόμενη με το προεδρικό διάταγμα 104/2010 (ΦΕΚ Α 181/12.10.10) το οποίο πρόσφατα ενσωμάτωσε την Οδηγία 2008/57/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του κοινοτικού σιδηροδρομικού συστήματος (ΕΕ L 191/1 της 18.7.2008). Η εν λόγω ρύθμιση προβλέπει πληρωμή παραβόλου υπέρ του Δημοσίου όταν ζητείται έγκριση από την

Αρχή για την Ασφάλεια για τη θέση σε λειτουργία των δομικών υποσυστημάτων του σιδηροδρομικού συστήματος ή των οχημάτων.

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

Το νομοσχέδιο (και η οδηγία 2007/59/ΕΚ την οποία ενσωματώνει) αποσκοπεί στη συμπλήρωση θεσμικού πλαισίου για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία ήδη ρυθμίζεται γενικώς, από το π.δ. 160/2007, που ενσωμάτωσε την οδηγία 2004/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων.

Ειδικότερα, το νομοσχέδιο περιέχει ρυθμίσεις για την πιστοποίηση μηχανοδηγών προκειμένου να εξασφαλισθεί ομοιομορφία αντιμετώπισης του ζητήματος αυτού στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να εξασφαλισθεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας του κοινοτικού σιδηροδρομικού συστήματος.

Εξάλλου, οι διατάξεις του νομοσχεδίου (και της οδηγίας) συμβάλλουν επίσης στην επίτευξη των στόχων των κοινοτικών πολιτικών για την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, την ελεύθερη εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής μεταφορών, ενώ παράλληλα επιδιώκεται ότι θα αποτρέπουν οιαδήποτε στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Τέλος, η Οδηγία προβλέπει την υποχρέωση ενσωμάτωσης μέχρι την 4.12.2009.

2. Καταλληλότητα

Το νομοσχέδιο (και η αντίστοιχη Οδηγία 2007/59/ΕΚ) εντάσσεται πρωτίστως στη σειρά των ρυθμίσεων για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων, αλλά αποβλέπει επίσης στο άνοιγμα της αγοράς και στη διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος. Στο ειδικότερο θέμα της ασφάλειας έχει προηγηθεί το π.δ. 160/2007, το οποίο ενσωματώνει στην Οδηγία 2004/49/ΕΚ για την ασφάλεια των κοινοτικών σιδηροδρόμων, ενώ από άποψη εξέλιξης του νομοθετικού πλαισίου, η οδηγία 2007/59/ΕΚ την οποία ενσωματώνει το σχέδιο νόμου περιλαμβάνεται στην «τρίτη δέσμη μέτρων» για το άνοιγμα των σιδηροδρομικών αγορών, μαζί με τον Κανονισμό 1370/2007, τον Κανονισμό 1371/2007 και την Οδηγία 2007/58/ΕΚ.

Τα διατάγματα και οι κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση είναι τα εξής:

1. Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών, για τον

καθορισμό θεμάτων σχετικά με τη διενέργεια εξετάσεων υποψηφίων μηχανοδηγών και τους αρμόδιους ιατρούς (άρθρο 11 παρ. 5)

2. Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Προστασίας του Πολίτη με την οποία καθορίζονται τα θέματα που αφορούν στην προμήθεια των εντύπων των αδειών, τη διαδικασία εκτύπωσής τους κατά το άρθρο 5, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, συμπεριλαμβανομένου του παραβόλου υπέρ του Δημοσίου (άρθρο 14 παρ. 7)

3. (Δυνητικώς:) Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και τυχόν συναρμόδιου υπουργού, με την οποία δύνανται να μεταβιβαστούν ή να ανατεθούν σε τρίτους ορισμένα από τα καθήκοντα της Αρχής (άρθρο 19 παρ. 3)

4. Προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του αρμόδιου Υπουργού με το οποίο καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των κατόχων άδειας μηχανοδηγού. (άρθρο 23 παρ. 7)

5. Απόφαση του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών με την οποία καθορίζονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο 20 κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνεται η αναγνώριση των εκπαιδευτικών κέντρων, τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 23 (άρθρο 23 παρ. 12)

6. Με κοινή απόφαση των υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με την οποία καθορίζεται η διαδικασία λήψης των μέτρων ώστε να μην επωφεληθεί αδικαιολογήτως από την επένδυση στην οποία έχει προβεί σιδηροδρομική επιχείρηση ή διαχειριστής υποδομής για την κατάρτιση οδηγού, άλλη σιδηροδρομική επιχείρηση ή άλλος διαχειριστής υποδομής, εφόσον ο εν λόγω οδηγός μεταπηδά εθελουσίως στην άλλη σιδηροδρομική επιχείρηση ή στον άλλο διαχειριστή υποδομής. (άρθρο 24)

7. Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών με την οποία καθορίζονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο 20 τα κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνεται η αναγνώριση των εξεταστών από την Αρχή, τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται, το ύψος παραβόλου υπέρ του Δημοσίου για την κάλυψη του κόστους των εξετάσεων που οργανώνει η Αρχή και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη ρύθμιση του θέματος αυτού (άρθρο 25 παρ. 7)

8. (Δυνητικώς:) Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων με την οποία δύνανται να αναπροσαρμόζεται το ύψος των προστίμων του άρθρου 29 (άρθρο 29 παρ. 11)

9. Απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με την οποία καθορίζονται οι περιπτώσεις εκείνες που δεν απαιτούνται ιατρικές εξετάσεις μια κατηγορία μηχανοδηγών και μαθητευομένων (άρθρο 30 παρ. 3)

10. Απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων σχετικά με την εφαρμογή διάταξης για την σταδιακή εφαρμογή τακτικών ελέγχων στους μηχανοδηγούς που δεν διαθέτουν άδειες και πιστοποιητικά σύμφωνα με το νομοσχέδιο (άρθρο 30 παρ. 4).

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Το νομοσχέδιο αφορά σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και διαχειριστές υποδομής καθώς και, ενδεχομένως, επιχειρήσεις παροχής εκπαίδευσης. Επιδιώκεται το άνοιγμα της αγοράς, η ελεύθερη διακίνηση των μηχανοδηγών και η αποτροπή στρέβλωσης του ανταγωνισμού μεταξύ των ανωτέρω επιχειρήσεων.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Ως συνέπειες του νομοσχεδίου στην κοινωνία μπορούν να αναφερθούν η βελτίωση της ασφάλειας και εν γένει ποιότητας των σιδηροδρομικών μεταφορών.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Δεν υφίστανται συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον από το νομοσχέδιο

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Με το νομοσχέδιο οργανώνεται με αποτελεσματικό τρόπο το ζήτημα της πιστοποίησης των μηχανοδηγών. Σχετικώς, θεσπίζονται καθήκοντα της Αρχής Ασφάλειας Σιδηροδρομικών Μεταφορών και διαδικασίες σχετικά με την πιστοποίηση μηχανοδηγών, ενώ επίσης θεσπίζεται η υποχρέωση της εν λόγω Αρχής να εξασφαλίζει ότι όλες οι δραστηριότητες που συνδέονται με την εκπαίδευση, την αξιολόγηση των δεξιοτήτων και την προσαρμογή των αδειών και των πιστοποιητικών στα πρόσφατα δεδομένα παρακολουθούνται συνεχώς στο πλαίσιο συστήματος ποιοτικών προτύπων. Προβλέπεται επίσης εξουσία της Αρχής να επιβάλλει πρόστιμα ή να επιλύει διαφορές μεταξύ των ενδιαφερομένων. Οι αποφάσεις της Αρχής υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

7. Νομιμότητα

Το νομοσχέδιο ενσωματώνει στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2007/59/ΕΚ (ΕΕ L 315/51 της 3.12.2007) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την πιστοποίηση του προσωπικού οδήγησης μηχανών έλξης και συρμών στο σιδηροδρομικό σύστημα της Κοινότητας.

Η ενσωμάτωση έλαβε υπόψη επίσης τα ακόλουθα κείμενα τα οποία τροποποιούν ή/και επηρεάζουν το κείμενο της Οδηγίας:

α) τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 36/2010 της Επιτροπής της 3ης Δεκεμβρίου 2009 «σχετικά με τα κοινοτικά υποδείγματα αδειών μηχανοδηγού, συμπληρωματικών πιστοποιητικών, επικυρωμένων αντιγράφων συμπληρωματικών πιστοποιητικών και

εντύπων αίτησης για άδειες μηχανοδηγού, σύμφωνα με την οδηγία 2007/59/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (EEL 13/1 της 19-1-2010) και β) την 2010/17/EK απόφαση της Επιτροπής της 29 Οκτωβρίου 2009 (L8/13.1.2010) «σχετικά με τη θέσπιση των βασικών παραμέτρων για τα μητρώα αδειών μηχανοδηγού και τα μητρώα συμπληρωματικών πιστοποιητικών που προβλέπονται στην οδηγία 2007/59/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου».

8. Αρμοδιότητα

Τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, είναι τα ακόλουθα:

- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ως κατεξοχήν αρμόδιο για τα θέματα σιδηροδρόμων.
- Υπουργείο Οικονομικών για όλα τα θέματα δαπανών, όπως προμήθεια των εντύπων των αδειών καθώς και παραβόλων υπέρ του Δημοσίου.
- Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, λόγω του ότι με το νομοσχέδιο ενσωματώνεται ευρωπαϊκή οδηγία
- Υπουργείο Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων λόγω του ότι ρυθμίζονται ζητήματα εκπαίδευσης μηχανοδηγών
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, λόγω του ότι με το άρθρο 24 προβλέπεται η διατύπωση πρότασης εκ μέρους του για ζητήματα υπαλλήλων σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή διαχειριστών υποδομής.
- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, λόγω θεμάτων ιατρικών εξετάσεων που προβλέπονται για τους μηχανοδηγούς και αρμοδίων ιατρών
- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, λόγω του ανατιθέμενης αρμοδιότητας σε θέματα έκδοσης και εκτύπωσης των αδειών των μηχανοδηγών.
- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, λόγω της γενικής αρμοδιότητας σχετικά με θέσπιση νόμων αλλά και λόγω διατάξεων περί δικαστικού ελέγχου αποφάσεων της Αρχής.
- Υπουργείο Εξωτερικών για θέματα διμερών συμφωνιών που αναφέρονται στο άρθρο 8 με τρίτες, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρες.

Οι υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση είναι κυρίως οι εξής:

- Αρχή Ασφάλειας Σιδηροδρομικών Μεταφορών (δηλ. το Τμήμα Ασφάλειας Σιδηροδρόμων, ως τμήμα του ΥΜΔ, σύμφωνα με το άρθρο 15 π.δ. 160/2007)
- Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας για την εκτύπωση των αδειών των μηχανοδηγών (βλ. άρθρο 5).
- Δ/ση Αμοιβής Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για τη διατύπωση πρότασης εκ μέρους του για ζητήματα μηχανοδηγών σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή διαχειριστών υποδομής (βλ. άρθρο 24).

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Τηρήθηκαν όλοι οι σχετικοί κανόνες που περιέχονται στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.).

Με το νομοσχέδιο θεσπίζονται νέες διατάξεις χωρίς άμεση ή έμμεση τροποποίηση υφισταμένων. Μπορεί να αναφερθεί μόνον ότι σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 6, προβλέπεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 13 π.δ 160/2007 δεν έχουν πλέον εφαρμογή προκειμένου για την εκπαίδευση και πιστοποίηση των μηχανοδηγών.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

Το παρόν νομοσχέδιο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τις 07.10.2010 έως τις 15.10.2010 στο δικτυακό τόπο <http://www.opengov.gr/yte/>, στον οποίο όλοι οι πολίτες και φορείς μπορούσαν άμεσα να σχολιάσουν τα άρθρα του νομοσχεδίου. Λόγω του ότι η διαβούλευση ήταν ανοικτή, δεν κλήθηκαν να λάβουν μέρος σ' αυτή συγκεκριμένοι κοινωνικοί εταίροι. Η συμμετοχή των πολιτών στην εν λόγω διαβούλευση ήταν περιορισμένη. Το σύνολο των σχολίων δεν ξεπέρασε τα έξι, αν και η διαβούλευση διήρκεσε εννέα ημέρες.

Επί των 33 άρθρων του νομοσχεδίου διατυπώθηκαν συνολικά 6 παρατηρήσεις, σχόλια, ιδέες και προτάσεις. Οι 5 παρατηρήσεις (ποσοστό 83%) υποβλήθηκαν από μεμονωμένους πολίτες, ενώ 1 παρατήρηση υποβλήθηκε από την Πανελλήνια Ένωση Προσωπικού Έλξης ΟΣΕ που αποτελεί το πιο αντιπροσωπευτικό σωματείο του κλάδου των μηχανοδηγών.

Οι 3 εκ των 6 παρατηρήσεων αφορούσαν στο άρθρο 11: «Βασικές απαιτήσεις» και ειδικότερα στην ανάγκη για προσθήκη στις βασικές απαιτήσεις και της καλής γνώσης τουλάχιστον μίας εκ των τριών ξένων γλωσσών (ήτοι Γερμανικής, Αγγλικής και Γαλλικής), 2 παρατηρήσεις αφορούσαν στο άρθρο 1: «Σκοπός» και 1 παρατήρηση στο άρθρο 13: «Επαγγελματικά προσόντα».

Όλες οι παρατηρήσεις αυτές αξιολογήθηκαν από την ομάδα επεξεργασίας του νομοσχεδίου και αρκετές από αυτές συνεισέφεραν στη διαμόρφωση της τελικής μορφής αυτού.

Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

Με το άρθρο 32, που έχει τίτλο «Παράβολο έγκρισης θέσης σε λειτουργία», προβλέπεται ρύθμιση σχετιζόμενη με το προεδρικό διάταγμα 104/2010 (ΦΕΚ Α 181/12.10.10) το οποίο ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2008/57/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου

2008, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του κοινοτικού σιδηροδρομικού συστήματος (ΕΕ L 191/1 της 18.7.2008). Ειδικότερα προβλέπεται ότι οι αιτήσεις προς την Αρχή για την Ασφάλεια για την έγκριση θέσης σε λειτουργία των δομικών υποσυστημάτων του σιδηροδρομικού συστήματος και των οχημάτων που προβλέπονται από το εν λόγω π.δ. 104/2010, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του κοινοτικού σιδηροδρομικού συστήματος συνοδεύονται από παράβολο υπέρ του δημοσίου για την κάλυψη του διοικητικού κόστους έκδοσης της έγκρισης Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων δύναται να αναπροσαρμόζεται το ύψος του παραβόλου ή να δημιουργούνται διαφορετικές κατηγορίες ύψους παραβόλου ανάλογα με το υποσύστημα ή όχημα που αφορά η αίτηση για έγκριση.

Η ανωτέρω διάταξη είναι απαραίτητη για την αποτελεσματικότερη ενσωμάτωση της Οδηγίας 2008/57/ΕΚ.

Οι υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της είναι κατ' εξοχήν η Αρχή για την Ασφάλεια (που προβλέπεται στο άρθρο 2 του π.δ. 104/2010).

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

Δεν υπήρξαν παρατηρήσεις, σχόλια, ιδέες και προτάσεις αναφορικά με τη ρύθμιση για το παράβολο έγκρισης θέσης σε λειτουργία (άρθρο 32) η οποία αποτελεί τη μοναδική «άλλη διάταξη» που προβλέπεται στο νομοσχέδιο.